

הדגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

הדגשים ורגשות על פי פרשת השבוע

פרשת בשלח | עלון מס' 63

בחירה או בריחה?

את השליחות שבורא עולם הטיל עליך, אתה תבצע...

בחור ישיבה נכנס להתייעץ עם אדם גדול בנושא קשיים שהיו לו בישיבה, ובפתח הדברים אמר - אם הפתרון שלי זה לעבור ישיבה, זה לא בא בחשבון... חייך הרב וענה, וכי אם ניקח זוג שיש להם קשיים בשלום בית ונעביר אותם דירה, או אפילו לבית מלון, האם הבעיות יפתרו?? האם הקשיים ייעלמו??

איפה בכל אופן ניתן להשתמש עם כלי כזה לעבודת ד' - איפה שברור לאדם שבהתמודדות ישירה הוא יכשל... איפה שהאדם יודע שבניסיון מסוג זה אין לו בחירה.. בכזה מקרה ודאי שהבריחה היא ההתמודדות... וכמבואר בב"ב (ז:): - **אי דאיכא דרכא אחרינא. ואזיל בהך: רשע הוא. ואף על פי שעוצם עיניו שלא היה לו לקרב אלא להרחיק מן העבירה דקיימא לן חולין הרחק מן הכיעור...**

אין מצב שאדם יחליט אני ילך דווקא במקום ההוא, ואני אתמודד... זה נקרא להיכנס למקום סכנה... זה נקרא - רשע הוא... יש לך אופציה אחרת... אבל מה... אני לא מבין... צריך להתמודד... צריך להילחם... נכון, אתה צודק... אבל זו בדיוק המלחמה... בכזה הניסיון צריך לברוח ממנו... כבישת היצר במקום של אפשרות לא להיכנס בכלל לעימות איתו... הרי היא הבחירה הראשונה...

צריך גם לדעת - כי כאשר האחד חווה ניסיון... ואתה מתבונן ומשתאה לדעת, כיצד הוא מסוגל בכלל להתמודד עם קושי שכזה... נכון לאותו האדם ניתנו כעת מיוחדים להתמודד עם הניסיון הזה וזה אינו משנה האם הניסיון הוא לטוב או למוטב... בסופו של עניין, להווי יש כעת כוחות מיוחדים להתמודד, ולך אין... לכן הוא מסוגל להתמודד, ואתה לא... לכן אתה לא קיבלת כזה ניסיון.. בורא עולם נותן לכל אחד ואחד, אך ורק את הניסיונות והקשיים שאיתם הוא מסוגל להתמודד...

וניתן גם לחלק את הניסיונות לשני צורות, ישנם מצבים שנכפו עליך... אף אחד לא התייעץ איתך, האם להכניס אותך לסאגה הזו... לקושי הזה... ככה הוחלט ואתה נאלץ לבצע... להתמודד... פלוני ששבר את הרגל... אלמוני שטרוד בדחק הפרנסה... ופלוני שיש לו שיירה של בנות לחתן... במקרים אלו לא יעזור לברוח וגם אין לאיפה לברוח... זה המצב ותתמודד...

אך ישנם ניסיונות שבהם האדם בעצמו מתמודד האם כן או לא... כדוגמת האם לתת צדקה... לחתום ערבות... לקחת טרמפ ברכב... להשאיל חפץ לשכן... במקרים אלו זה אכן ניסיון לאדם... וניתן להתחמק ולברוח... לא בטוח שחייבים לקרא לזה כישלון... אפשר גם לקרא לזה פספוס הזדמנות... יכולת להרוויח... חבל...

וַיְהִי בַשְּׁלַח פָּרְעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים כִּי קָרוֹב הוּא כִּי אָמַר אֱלֹקִים פֶּן יִנָּחַם הָעָם בְּרֵאשִׁית מִלְחָמָה וַיָּשׁוּבוּ מִצְרַיִם: וַיִּסַּב אֱלֹקִים אֶת הָעָם דָּרָךְ הַמִּדְבָּר יַם סוּף וַתִּמְשִׁים עָלָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם:

בפסוקים אלו מתואר מדוע הקב"ה סיבב את בני ישראל דרך המדבר... אך יש לתמוה על עצם העניין, מדוע בכלל התורה צריכה לתת לי הסברים, כביכול ישאל השואל... רגע... רבש"ע מדוע לקחת את בני ישראל בדרך סיבובית... ועל זה התורה עונה - כי אמר אלוקים... מדוע בכלל יש צורך להצטדק ולענות תשובות... ככה בורא עולם החליט וזהו...

דבר נוסף הרי כולנו יודעים מה היה במדבר במשך ארבעים שנה שהלכו במדבר הייתה הרי מטרה בזה, והקב"ה ידע שיש צורך לבני ישראל לעבור את ההזדככות הזו... אז מדוע צריך לתת לנו ההסברים מדוע הקב"ה לא קיצר להם את הדרך??

אולי ניתן לומר שהתורה באה ללמד אותנו יסוד גדול - כאשר אדם נמצא במצב של ניסיון... של התמודדות... הרי לפניו שתי ברירות - האחת להתמודד... והשנייה לברוח מההתמודדות... בורא עולם יודע בוודאות - כי כשיהיה מצב של **בְּרֵאשִׁית מִלְחָמָה** אז בוודאות **וַיָּשׁוּבוּ מִצְרַיִם**... אומר בורא עולם לכזה ניסיון אני לא מכניס אותם... אם אדם לא יוכל להתמודד בניסיון... אין לי מה להכניס אותו לזה... כל מטרת הניסיון והתמודדות היא להתגבר... אם האדם יברח הוא פספס את המטרה המרכזית בניסיון... נכון יש ניסיונות שעיקר המטרה והיעד, זה לברוח כמו שהיה אצל יוסף הצדיק שנמלט מהניסיון... אך אדם צריך להיות ברור לו שכאשר בורא עולם הביא עליו ניסיון, הרי הוא בכוחותיו להתמודד עם זה, ולנצח...

בשים לב - כי במדבר במשך ארבעים שנה, הם נכשלו בחטא העגל... המרו את פי ד'... והיה בכלל מסע לא קל... והעונש של במדבר הזה יפלו פגריכם... והמרגלים... וחטאי בנות מדין... וכל זה היה ידוע לבורא עולם שהם הולכים להיכשל וליפול בניסיון... ובכל אופן היה ברור שלא מקצרים את הדרך... כי התוצאה של בריחה מניסיון היא תהיה יותר גרועה... מה... וכי בורא עולם לא יכל לגרום שהם לא יברחו מצריימה... שלא ישובו...

והתשובה בורא עולם לא לוקח לאדם את זכות הבחירה... זה יש לכל אחד... נכון, בניסיון, אפשר לנצח ואפשר ליפול... אבל העיקר להתמודד... לברוח מהניסיון... להתחמק מהקושי... זה לא בחירה - זה בריחה...

יונה הנביא ניסה להימלט מהשליחות שבורא עולם הטיל עליו... זה היה ניסיון קשה בשבילו... והפתרון שהוא הגה זה ההימלטות... והוא היה צריך לעבור מסע מפרך, שיסביר לו שאין דבר כזה להימלט ולברוח...

שבת שלום ומבורך

אין השגה ללא עמל...

וילנו העם על משה לאמר מה נשתה...

פרשת בשלח נקראת שבת שירה – על שירת הים שבני ישראל שרו והודו לפני בורא עולם, על הנס והפלא שזכו להם בקריעת ים סוף, ניתן לומר כי פרשת בשלח, הינה פרשה שמחה...

אך דא עקא כי בפרשה זו יש שלושה מקרים של תלונות בני ישראל, הפעם הראשונה – ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה פי מרים הם על פן קרא שמה מרה: וילנו העם על משה לאמר מה נשתה: נכון... צריך לשתות לכאורה תלונה מוצדקת... הקב"ה מורה למשה להשליך עץ למים וימתקו המים...

תלונה שניה – וילנו כל עדת בני ישראל על משה ועל אהרן במדבר: ויאמרו אלהם בני ישראל מי יתן מותנו ביד ד' בארץ מצרים בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשבע פי הוצאתם אתנו אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב... לכאורה תלונה מוצדקת רוצים לאכול מה הוצאתם אותנו למות במדבר הזה... והתשובה שבורא עולם מזכה אותם במן – לחם מן השמים... בבוקר יש לחם ובלילה בשר – השלום... – שמעתי את תלונת בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני ה' אלקיכם:

תלונה שלישית – מגיעים לרפידים – ויצמא שם העם למים וילן העם על משה ויאמר למה זה העליתנו ממצרים להמית אתי ואת בני ואת מקני בצמא. והקב"ה אומר למשה – הנני עמד לפניך שם על הצור בחרב והיית בצור ויצאו ממנו מים ושתה העם...

וקצת מן התימא יש כאן – אתם הרי מסיימים כעת מסע ארוך של ניסי ניסים גלויים ועצומים, החל מעשרת המכות שהיו במצרים, פלאי פלאות... יציאת מצרים בעצמה... מגיעים לים סוף והים נבקע לשנים... ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל בן בוזי... מראות אלוקים אדירים – זה קלי ואנווהו... ואחרי כן אתם רואים את מצרים טובעים בים... אתם כולכם משוררים שירה...

כעת... להיתפס לזוטות... וילנו... וילנו... להתלונן... הרי ראיתם מה מסוגל בורא עולם לעשות... את כל מערכת הבריאה הוא הפך בשבילכם... למה לבוא להתלונן שוב ושוב... מילא היו מגיעים בבקשה... משה אנחנו צמאים בבקשה תסדר לנו מים.. תשיג לנו אוכל... אבל כל הצורה הזאת, של התלונות עם ההשוואה למה שהיה 'פאר התענוגות' במצרים – בשבתנו על סיר הבשר... למה העליתנו להמית... מה קורה פה???

• תגיד יאיר – אתה זוכר היום כיפור האחרון איך היינו ככה בתפילה באיזה כוונה התפללנו ישבת לידי ראיתי אותך היה לך צורה של מלאך... אפי' אני זוכר את הקבלה הקטנה שקיבלת סיפרת לי עליה

תגיד נשאר לך מזה משהו???

• אתה יודע – הכי אכפת לי על התפילות.. היה לי כזה כיף להתפלל... הרגשתי שאני עומד לפני בורא עולם ומדבר איתו... ההרגשה הזו אני לא מצליח לשחזר אותה...

• האמת בכנות... לא נשאר כלום... באמת מוזר, כי הייתה באמת חוויה לא מעלמא הדין.. היינו באמת בספירות גבוהות.. לאיפה הכל נעלם???

בעבודת השם, יש פעמים לאדם הארות פנימיות שלא לפי דרגתו, בלימוד... בתפילה... זה לא דרגות שהוא שייך אליהם... אבל הם מראות לו להיכן ניתן להגיע... להיכן ניתן לשאוף... אבל – מה שלא הגיע בעמל וביגיעה... על מה שאדם לא יגע ויזע... לא באמת נשאר אצלו... האדם יכול לראות מחזות אלוקים... ודקה אחרי כן הוא חוזר להיות מי שהוא היה לפני כן... כי נכון שהקב"ה הביא אותו לפסגות גבוהות... לרוממות אין קץ... אבל אם זה לא הגיע בעבודה עצמית... בעבודה פנימית... הרי זה לא נרכש אצלו... כך גם בימים נוראים, בורא עולם מרומם אותנו לדרגות גבוהות, עד שביו"כ הרי אנו דומים למלאכים... אך אם לא היה איזה שינוי פנימי... איזה החלטה... קבלה... אז במוצאי יוה"כ אנו חוזרים למצב שהיינו לפני כן... יודגש – כי כל מי ששב בתשובה שלימה כמבואר בחז"ל, ועשה את מה שצריך, הרי ביום כיפור נמחלו עונותיו – זה ברור... אבל האדם עצמו חוזר לתאוות... ולמלחמות... ולאינטריגות היצריות שלו... כאילו שלא היה לפני יומיים יוה"כ...

הוא אומר, בכדי להגיע להשגות בעבודת ד', נדרש מאמץ.. עמל ויגיעה... מה שהגיע בלא טורח – יכול להעלם... מידי פעם יוצא לשמוע בחור שהייתה לו עלייה מטאורית בזמן מסויים... ואחרי זמן הכל נעלם... הכל יבש... והוא לא מבין מה קרה פה... לאיפה כל העוצמות והיכולות נעלמו... והוא נשבר... לפעמים, יכול להיות שבורא עולם הקפיץ אותך כמה רמות גבוהות יותר, בכדי שתטעם ותדע לאיזה השגות אתה יכול להגיע, ומכאן ואילך עבודתך תהיה תלויה בהשקעה ובעמל שתשקיע בשביל זה, אין לך מה להישבר... זה לא היית אתה... זה היה הוא...

ואולי ניתן לומר – זה יכול להסביר לנו איך יכול להיות, שאחרי מראות אלוקים אדירים שהם ראו ביציאת מצרים ובקריעת ים סוף, עדיין באו בתלונות על משה ועל אהרן... הם היו בדרגה עצומה... דור הניסים... דור מתן תורה... דור יציאת מצרים... אבל זו הייתה השגה אלוקית, שהוא הרים אותם ממ"ט שערי טומאה... הוא נשא אותם על כנפי נשרים... לדרגות גבוהות ועצומות... הם היו רק בתחילת התהליך... זה היה עוד לפני מתן תורה... לפני העבודה הפנימית הנרכשת...

אחד הגדולים שאל פעם מדוע לא קמים לאשה מעוברת, הרי אולי היא נושאת בבטנה תינוק זכר, והוא הרי לומד עם המלאך את כל התורה כולה, הרי לנו תלמיד חכם אמיתי, ואם כן יש כאן לפחות ספק תלמיד חכם.. נו מה עם כבוד התורה?? וישב זאת – שמכיוון שהתורה הזו נרכשה ללא עמל ויגיעה.. אלא המלאך לימדו... והתלמיד חכם הקטן לא באמת עמל על זה... זה לא נקרא תלמיד חכם... בדיוק כמו שלא צריך לקום למחשב שיש בו תוכנה של אוצר החכמה...

